

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 456078 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolü"nün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim 26/04/2019

Mustafa Şentop
Mustafa ŞENTOP

Tekirdağ Milletvekili
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih :	08 Mayıs 2019
Esas No: 2/1795	

Yazı No: 2/1795
Yazı Tarihi: 08.05.2019
Yazı Yeri: TBMM Başkanlığı
Yazı İçeriği: Dışişleri

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
26 Nisan 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
26 Nisan 2019
No: 462011
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÇAD CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TEKNİK VE KALKINMA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜNÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 26 Aralık 2017 tarihinde Encemine’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolü”nün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : 68244839-599-66214
Konu : Protokol

12 Nisan 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26 Aralık 2017 tarihinde Encemine'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolü"nü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

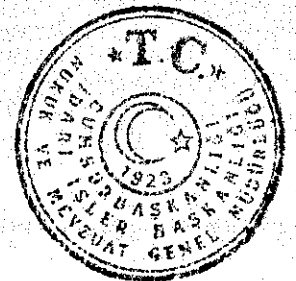
- 1- Protokol (Türkçe, Fransızca)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİGİ
12 Nisan 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
12 Nisan 2019
No: 456078
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolü” 26 Aralık 2017 tarihinde Encemine’de imzalanmıştır. Söz konusu Protokol ile iki ülke arasındaki mevcut dostluk ilişkileri temelinde ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, karşılıklı ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olunması, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının (TİKA) Çad’da koordinasyon ofisi açabilmesi ve TİKA tarafından bu ülkede uygulamaya konulacak proje ve programların hukuki zemininin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÇAD CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TEKNİK VE KALKINMA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

İki Tarafın egemenliğine ve eşitliğine karşılıklı saygı ve halkları için yararlı, sürdürülebilir ve uyumlu bir insani kalkınma arayışı temelinde ortaklık ve işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi çerçevesinde;

Türkiye - Çad teknik ve kalkınma işbirliğinin yönetilmesi süreci çerçevesinde, eşitlik, karşılıklı saygı, karşılıklı fayda, diyalog ve paylaşılan sorumluluk temelinde kurulacak ikili işbirliği için siyasi ve hukuki bir çerçeve oluşturma'nın önemini dikkate alarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya ve karara varmışlardır:

MADDE 1

AMAÇ

İşbu Protokol'ün amacı, karşılıklı anlaşma yoluyla, Türkiye ile Çad arasındaki ikili işbirliğinin yasal ve kurumsal çerçevesini belirlemektir.

MADDE 2

TEKNİK VE KALKINMA İŞBİRLİĞİNİN HEDEFLERİ

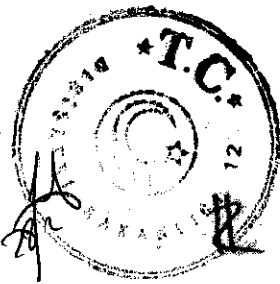
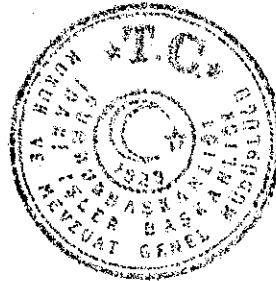
Bu işbirliğinin öncelikli hedefi sürdürülebilir kalkınmayı desteklemektir. Bu işbirliği kapsamında, taraflar, kalkınma projelerini hedefler, yerel kaynakları kullanır, yerel iş imkânları yaratır ve insan kaynaklarını değerlendirirler. Bu işbirliği, mümkün olduğu ölçüde, teknoloji aktarımını, teknik yardımı, kapasitelerin artırılmasını, tecrübe alışverişini ve bu hususların hayata geçirilmesini kolaylaştırma amacı taşımaktadır.

MADDE 3

ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Taraflar arasındaki işbirliği öncelikle aşağıdaki alanlarda gerçekleştirilecektir:

1. Tarım, tarım endüstrisi ve gıda işleme sanayisi,
2. Kırsal ve kentsel kalkınma ve bölge planlaması,
3. Yoksullukla mücadele programlarının desteklenmesi,
4. Su, orman ve jeolojik kaynakların değerlendirilmesi,
5. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenmesi,
6. Altyapı,
7. Enerji,
8. Taşımacılık,

9. Kùltür ve Turizm,
10. Eğitim, öğretim ve bilimsel araştırma,
11. Kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, idari yapıların güçlendirilmesi ve İlgili taraflarla işbirliği (Sivil toplum, dernekler, işveren birlikleri ve sendikalar, üniversiteler ve özel şirketler),
12. Farklı bölgelerdeki ekonomik programların ve rekabet merkezlerinin analizi ve uygulanması,
13. Makro-ekonomik yönetimin geliştirilmesi,
14. Milli stratejinin, istatistiksel yapıların ve sosyal ve ekonomik analizin geliştirilmesi,
15. Koruma Ekipmanı,
16. Yönetişim.

MADDE 4

YÜRÜTME ORGANLARI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti işbu Protokol'ün uygulanmasına ilişkin olarak Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'nı (bundan sonra "TİKA" olarak anılacaktır) yetkili kılar.

TİKA, Çad Cumhuriyeti'nde "TİKA Program Koordinasyon Ofisi" tarafından temsil edilir.

Ofisin merkezi Encemine'de yerleşiktir. Gerek duyulması ve Türk tarafının talebi hainde Çad hükümetinin onayıyla Çad'ın diğer kentlerinde başka Koordinasyon Ofisleri de açılabilir.

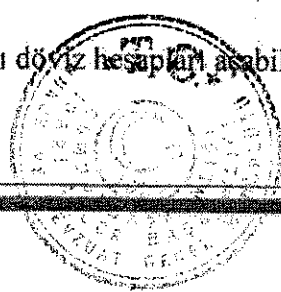
Çad Cumhuriyeti Hükümeti işbu Protokolün uygulanmasına ilişkin olarak Dışişleri Bakanlığını yetkili kılar.

MADDE 5

İMTİYAZLAR VE MUAFİYETLER

1. Türk uyruklu TİKA personeli 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca idari ve teknik personele tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanabilecektir.
2. Türk uyruklu personel ile bunların aile fertlerinin kişisel kullanımları için tahsis edilen eşya ve her aile için bir taşıt gümrük vergilerinden muaf olacaktır.
3. Türk uyruklu personele ve TİKA hesabına görev yapan uzmanlara TİKA tarafından ödenecek maaş, ücret ve primler, maaşlara uygulanan her türlü vergi ve harçlardan muaf olacaktır.
4. Türk uyruklu personel ve tüm TİKA çalışanları yürürlükte olan düzenlemeler uyarınca Türk ya da Çad sosyal güvenlik sistemine tabi olacaklardır.
5. İşbu Protokol kapsamında ya da Protokol'e dayanan özel bir anlaşma çerçevesinde, TİKA'nın temsilciliğindeki taşınır ve taşınmaz mallar, Türk hükümetince gerçekleştirilen ve finanse edilen her türlü program ve projeler, malzeme satın alınması ve ithal edilmesi ile döviz transferleri taraf Devletlerin her birinde yer alan tüm vergi ve harçlardan muaf olacaktır.
6. TİKA Program Koordinasyon Ofisi Çad'da yabancı döviz hesapları açabilir.

EC

MADDE 6

İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Taraflar, işbu Protokol'de öngörülen hedeflere ulaşabilmek için gerekli tüm idari ve mali tedbirleri alacaklardır.

Bu amaçla, Tarafların ortaklaşa veya tek taraflı olarak iç ve dış denetim yapmaya hakkı vardır. Taraflardan biri tek taraflı olarak bir denetim gerçekleştirirse, diğer Tarafa bilgi amaçlı bir ön bildirim gönderecektir.

MADDE 7

SON HÜKÜMLER

İşbu Protokol, yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını Tarafların birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Protokol 5 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Taraflardan her biri Protokol'ü sona erdirmeye niyetini herhangi bir zamanda diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak 6 ay önceden bildirebilir. Taraflardan biri Protokolü sona erdirmeye niyetini, yürürlük süresi dolmadan 6 ay önce karşı Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği sürece Protokol 5'er yıllık süreler halinde otomatik olarak yenilenecektir.

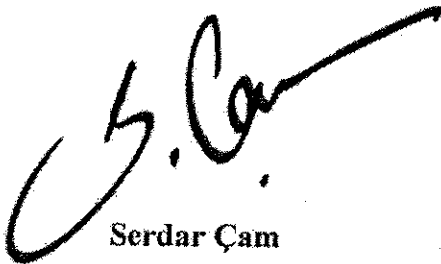
İşbu Protokol, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Kabul edilen değişiklikler, bu maddenin 1. paragrafının hükümlerine uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hususları tasdiken, Hükümetlerin karşılıklı olarak yetkilendirdikleri tam yetkili temsilciler işbu Protokol'ü imzalamıştır.

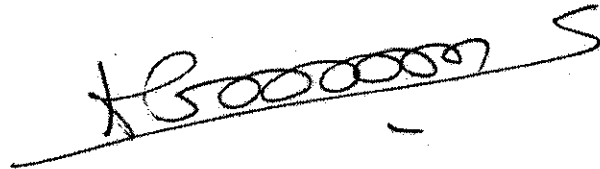
İşbu Protokol 26 Aralık 2017 tarihinde Encemine'de Türkçe ve Fransızca iki asıl nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli olacak şekilde imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına

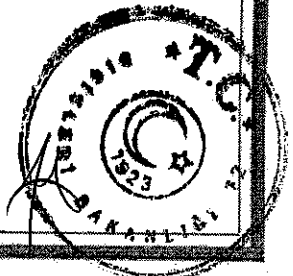
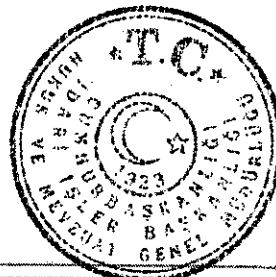
Çad Cumhuriyeti Hükümeti Adına

Serdar Çam
TİKA Başkanı

Assef Gamar Sileck
Dışişleri Bakanı Vekili ve Tarım, Sulama ve
Tarım Aletleri Bakanı

**PROTOCOLE DE COOPERATION TECHNIQUE ET DE DEVELOPPEMENT
ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TURQUIE ET LA
REPUBLIQUE DU TCHAD**

Le Gouvernement de la République de Turquie et le Gouvernement de la République du Tchad (ci-après dénommés « les Parties »),

Dans le cadre de la promotion de leurs relations de coopération et de partenariat fondées sur le respect mutuel de la souveraineté et de l'égalité des deux Parties et le développement humain bénéfique, durable et harmonieux pour leurs peuples ;

Prenant en considération l'importance de créer un cadre politique et juridique pour élaborer une coopération bilatérale établie sur l'égalité, le respect mutuel, les avantages réciproques, le dialogue et la responsabilité partagée dans le cadre du processus d'administration de la coopération technique et du développement Turco-Tchadienne :

Il est convenu et arrêté ce qui suit :

**ARTICLE 1
OBJET**

L'objectif du présent Protocole est de définir, d'un commun accord, le cadre juridique et institutionnel de la coopération bilatérale Turco-Tchadienne.

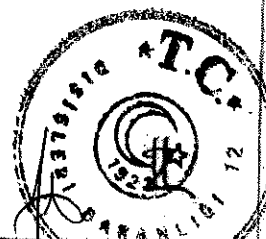
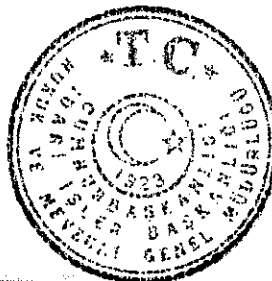
**ARTICLE 2
OBJECTIFS DE LA COOPERATION TECHNIQUE ET DU DEVELOPPEMENT**

L'Objectif prioritaire de la présente coopération est de soutenir le développement durable. Dans le cadre de cette coopération, les Parties ciblent des projets de développement, utilisent les ressources locales, créent des emplois au niveau local et valorisent les ressources humaines. Cette coopération a pour objectif de faciliter, dans les limites du possible, le transfert de technologie, l'assistance technique, le renforcement des capacités, l'échange d'expériences et leurs mises en œuvre.

**ARTICLE 3
SECTEURS PRIORITAIRES**

La coopération entre les Parties portera en priorité sur les domaines suivants :

1. L'agriculture, l'industrie agricole et agroalimentaire,
2. Le développement rural et urbain et l'aménagement du territoire,
3. Le soutien des programmes de lutte contre la pauvreté,
4. La valorisation des ressources hydrauliques, forestières et géologiques,
5. Le soutien des petites et moyennes entreprises,
6. L'infrastructure,
7. L'énergie

8. Le transport,
9. La culture et le tourisme,
10. L'éducation, la formation et la recherche scientifique,
11. Le développement des capacités institutionnelles et le renforcement des structures administratives et le partenariat avec les parties prenantes (société civile, associations, unions patronales et syndicales, universités et entreprises privées).
12. L'analyse et la mise en place des filières économiques et des pôles de compétitivité dans les différentes régions,
13. Le développement de la gestion macro-économique,
14. Le développement de la stratégie nationale, des structures statistiques, de l'analyse économique et sociale,
15. Les équipements de protection,
16. La gouvernance.

ARTICLE 4 **ORGANE ADMINISTRATIF**

Le gouvernement de la République de Turquie mandate l'Agence Turque de Coopération et de Coordination (ci-après dénommé « TIKA ») pour l'exécution du présent Protocole.

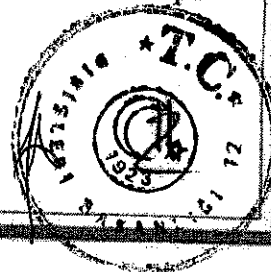
TIKA est représentée en République du Tchad par « Le Bureau de Coordination des Programmes de TIKA ».

Le siège du Bureau se trouve à N'Djaména. En cas de nécessité et à la demande de la partie Turque des bureaux régionaux peuvent être ouverts dans d'autres villes du Tchad avec le consentement du gouvernement du Tchad.

Le gouvernement de la République du Tchad mandate le Ministère des Affaires Etrangères pour l'exécution du présent Protocole.

ARTICLE 5 **LES PRIVILEGES ET LES IMMUNITES**

1. En vertu de la Convention de Vienne de 1961 sur les Relations Diplomatiques, les employés TIKA d'origine Turque bénéficient des privilèges et immunités réservés aux employés administratifs et techniques.
2. Les effets personnels et un véhicule par famille pour l'usage personnel des employés d'origine Turque et des membres de leur famille seront exonérés de toutes taxes.
3. Les salaires, rémunérations et primes sur salaires payés par TIKA aux employés et experts d'origine Turque travaillant pour le compte de TIKA seront exemptes de toutes taxes et impôts applicables sur les salaires.

4. Conformément à la réglementation en vigueur, les employés Turcs et tous les employés de TIKA seront soumis au système de la sécurité sociale de la Turquie ou du Tchad.
5. Les biens mobiliers et immobiliers de la représentation de TIKA, tous types de programmes et projets exécutés et financés par le gouvernement Turc, l'achat ou l'importation de matériels, les transferts de devises effectués dans le cadre de l'exécution du présent.

Protocole ou d'un accord spécial fondé sur le présent Protocole sont exemptes de tous impôts ou taxes conformément à la réglementation en vigueur dans chacun des Etats concernés.

6. Le Bureau de TIKA peut ouvrir des comptes en devises étrangères au Tchad conformément à la réglementation en vigueur.

ARTICLE 6

SURVEILLANCE ET EVALUATION

Les Parties prendront toutes les mesures administratives et financières qui sont nécessaires pour parvenir aux objectifs ciblés dans le présent Protocole.

À cette effet, les Parties disposeront du droit de faire des contrôles externes et internes soit conjointement soit séparément. Si une Partie effectue un contrôle unilatéral, elle adressera un préavis à l'autre Partie pour l'informer.

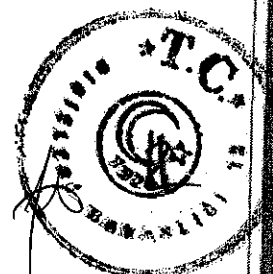
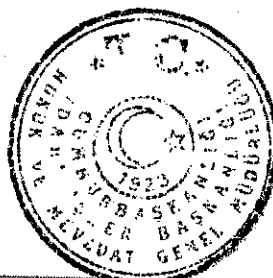
ARTICLE 7

DISPOSITIONS FINALES

Le présent Protocole entrera en vigueur à la date de confirmation écrite par la voie diplomatique entre les Parties de l'accomplissement des procédures légales internes nécessaires à cet effet.

Le présent Protocole sera en vigueur pour une durée de 5 années. Chaque Partie peut, à tout moment, notifier par la voie diplomatique à l'autre Partie son intention de dénoncer le présent Protocole avec un préavis de 6 mois. À défaut de notification par la voie diplomatique de l'une des Parties son intention écrite de dénoncer le présent Protocole l'autre Partie six mois avant la date de déchéance, le présent Protocole sera reconduite de plein droit pour une durée de 5 années.

Le présent Protocole peut être révisé d'un commun accord entre les Parties. Les modifications adoptées entreront en vigueur conformément aux dispositions prévues au 1er alinéa de l'Article 7 du présent Protocole.

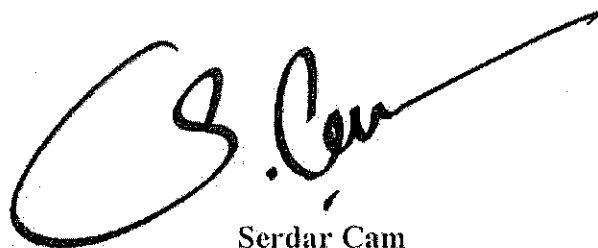
38

En foi de quoi, les plénipotentiaires, dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Protocole.

Fait à N'Djaména, le 26 décembre 2017, en double exemplaires originaux en langues turques et françaises, les deux textes faisant également font foi.

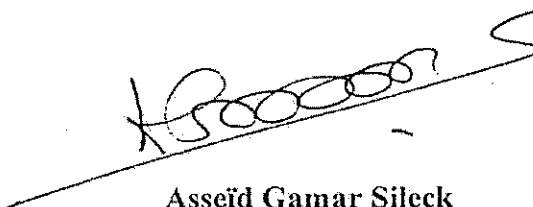
Au nom de La République de Turquie

Au nom de La République du Tchad

Serdar Çam

Président de l'Agence de Coopération et de
Développement de Turquie

Asseïd Gamar Sileck

Ministre de l'Agriculture, de l'Irrigation et
des Equipements Agricoles Ministre des
Affaires Etrangères ad. intérim

